

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 16. veljače 2023.
(OR. en)

6043/1/23
REV 1

MI 80
COMPET 77
IND 36

NAPOMENA

Od:	Predsjedništvo
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Predmet:	Dugoročna konkurentnost i produktivnost – 30 godina unutarnjeg tržišta i njegova budućnost – rasprava o politikama

Za delegacije se u prilogu nalazi napomena predsjedništva za raspravu o politikama o dugoročnoj konkurentnosti i produktivnosti – 30 godina unutarnjeg tržišta i njegova budućnost.

Napomena predsjedništva: Dugoročna konkurentnost i produktivnost – 30 godina unutarnjeg tržišta i njegova budućnost (rasprava o politikama u okviru Vijeća za konkurentnost, 2. ožujka 2023.)

Snaga, otpornost i globalni položaj Europe ovise o našim gospodarskim rezultatima i o konkurentnosti našeg gospodarstva. U tom pogledu poduzeća i industrija iz EU-a imaju koristi od poslovanja na otvorenom tržištu na razini EU-a, čije su značajke učinkovito tržišno natjecanje, konkurentne cijene energije, stabilno regulatorno okruženje, inovacije i pristup kapitalu, kao i od povezanosti s globalnim tržištima. Jedinstveno tržište 30 godina poduzećima iz EU-a osigurava veliko domaće tržište za rast i nadmetanje na globalnoj razini.

Europsko se gospodarstvo posljednjih godina, međutim, suočilo s velikim izazovima. Pandemija bolesti COVID-19, inflacija, visoke cijene energije i nezakonita ruska invazija Ukrajine drastično su promijenili okolnosti za poduzeća iz EU-a. Sve veća geoekonomska konkurencija na globalnoj je razini razvodnila tržišno utemeljena načela. Europsko vijeće u svojim je zaključcima od 15. prosinca 2022. te od 9. i 10. veljače 2023. istaknulo potrebu za djelovanjem EU-a. Komisija je 1. veljače 2023. predstavila Industrijski plan u okviru zelenog plana za doba nulte neto stope emisija, u kojem se nastoji osigurati poticajno okruženje za povećanje proizvodnih kapaciteta EU-a za tehnologije i proizvode s nultom neto stopom emisija potrebne kako bi se postigli ambiciozni klimatski ciljevi EU-a.

Uz utvrđivanje puta prema nultoj neto stopi emisija i odgovaranje na kratkoročne potrebe poduzeća, Europa mora pristupiti prevladavanju dugoročnih gospodarskih izazova. Europsko vijeće u prosincu 2022. istaknulo je da EU osobito mora pristupiti rješavanju inovacijskog jaza i jaza u području rasta između Europe i njezinih globalnih konkurenata te je pozvalo Komisiju da predstavi strategiju kako bi se potaknuli konkurentnost i produktivnost. Taj je zaključak ponovljen 9. veljače, a Europsko vijeće ponovno će se posvetiti toj temi 23. i 24. ožujka 2023.

Komisija će u ožujku 2023. predstaviti komunikaciju „Jedinstveno tržište nakon 30 godina” kako bi se obilježila 30. obljetnica jedinstvenog tržišta. Ta će komunikacija, zajedno s Godišnjim izvješćem za 2023. o jedinstvenom tržištu i Pregledom stanja jedinstvenog tržišta, ukazati na važnost jedinstvenog tržišta, kao i na daljnje korake usmjerene prema njegovu jačanju.

Očekuje se da će te inicijative pružiti solidnu osnovu za postavljanje EU-a na put prema većoj konkurentnosti i otpornijem gospodarstvu.

Europski model za dugoročnu konkurentnost

Kako bi se produktivnost i rast vratili na željenu razinu, moramo utvrditi dugoročni europski model za konkurentnost u obliku čvrstog plana za jačanje konkurentnosti EU-a.

Proslava 30. obljetnice jedinstvenog tržišta prirodno se nameće kao polazište za raspravu o modalitetima takvog plana. Jedinstveno tržište treba nam i dalje kao snažan pokretač zapošljavanja, poduzetništva, zelene tranzicije i održivog rasta u sljedećih trideset godina. Analiza pokazuje da bi potpuno funkcionalno jedinstveno tržište moglo donijeti ukupnu gospodarsku korist od oko 12 % dodatnog BDP-a u EU-u godišnje. Ne smijemo protratiti tu priliku.

Međutim, sveobuhvatna europska strategija za produktivnost i konkurentnost šira je od toga. Mora obuhvatiti sva relevantna područja politike koja određuju produktivnost i konkurentnost poduzeća na globalnom tržištu. Naravno, zasniva se na temeljnim vrijednostima i specifičnostima našeg gospodarskog modela, odnosno tržišnom gospodarstvu, otvorenosti, inovacijama, održivosti, zaštiti zdravlja i okoliša te okružju pogodnom za poslovanje. Nadalje, budući da globalna potražnja za proizvodima i uslugama bez upotrebe fosilnih goriva raste, klimatska tranzicija i pristup cjenovno pristupačnoj energiji proizvedenoj bez fosilnih goriva bit će temelj dugoročne konkurentnosti. EU je već napravio iskorak u klimatskoj tranziciji te treba nadograditi na to kako bi postao tržišni predvodnik u području zelenih tehnologija. U konačnici će takvi čimbenici biti odlučujući za to gdje će poduzeća smjestiti svoja poslovanja i gdje će se odvijati budući gospodarski rast.

U nastavku su navedeni neki predloženi stupovi europskog modela za dugoročnu konkurentnost:

- *Očuvanje načela našeg tržišnog gospodarstva, uključujući produbljivanje jedinstvenog tržišta*

Nastavak osiguravanja najboljih mogućih uvjeta za zdravo i otvoreno gospodarstvo utemeljeno na učinkovitom tržišnom natjecanju, privatnim ulaganjima, slobodi kretanja i snažnoj industrijskoj politici kojom se omogućuje zelena i digitalna tranzicija. Potrebno je ojačati provedbu pravne stečevine jedinstvenog tržišta i izbjeći fragmentaciju.

- *Strateška otvorenost kao potpora globalnoj slobodnoj trgovini*

Napori u cilju povećanja trgovinskih mogućnosti i partnerstava temelj su za povećanje produktivnosti i otpornosti našeg gospodarstva. Trgovinska politika ključna je za otvaranje novih strateških tržišta i osiguravanje pristupa ključnim ulaznim resursima duž cijelih lanaca vrijednosti.

- *Bolja regulativa kojom se nastoji potaknuti veća produktivnost*

Dosljedan regulatorni okvir utemeljen na visokokvalitetnim procjenama učinka, savjetovanjima i evaluacijama. Potrebno je otkloniti regulatorna opterećenja. Predanost predsjednice von der Leyen tome da u budućnosti svi zakonodavni prijedlozi moraju proći provjeru konkurentnosti i da se mora otkloniti mogući nerazmjerni učinak na MSP-ove čini dio rješenja toga zadatka.

- *Inovacije*

Inovacije su ključna sastavnica u jačanju konkurentnosti, osobito kad su posrijedi tehnologije i proizvodi potrebni za postizanje ambicioznih europskih klimatskih ciljeva. Neki važni čimbenici za poticanje inovacija u EU-u uključuju izdvajanja za istraživanje i razvoj, infrastrukturu za razmjenu rezultata istraživanja i zaštitu prava intelektualnog vlasništva.

– *Konkurentna i sigurna opskrba energijom*

Pristup konkurentnoj energiji proizvedenoj bez fosilnih goriva i proizvodnji električne energije ključan je za omogućivanje zelene i digitalne tranzicije s održivom konkurentnošću. Valja biti na oprezu kad je posrijedi nepotrebna regulativa kako bi se rizici od smanjenja kapitalnih ulaganja u postojan energetske sustav sveli na najmanju moguću mjeru.

Ministri i ministrice pozivaju se da na sastanku Vijeća COMPET 2. ožujka 2023. razmijene mišljenja o sljedećim temama rasprave:

1. S obzirom na očekivanu dugoročnu strategiju konkurentnosti i komunikaciju „Jedinstveno tržište nakon 30 godina”, što smatrate ključnim elementima i mjerama s pomoću kojih EU može poboljšati svoju konkurentnost i produktivnost u predstojećim desetljećima?
2. Koji su elementi i mjere ključni za poticanje poduzeća na inovacije i ulaganja u EU-u?
